

F. t. l. vedr. forvaltningsloven

og formkrav i lovgivningen). Heri redegør udvalget for sine overvejelser om behovet for, at der lovgives om anvendelsen af digitale meddelelser med digital signatur i forbindelse med formkrav og andre regler, der knytter retsvirkninger til, at en meddelelse er skriftlig og/eller underskrevet.

Til brug for disse overvejelser har udvalget gennemgået lovgivningen inden for 4 ministerområder. Det drejer sig om ca. 500 bestemmelser, der indeholder formkrav af den ene eller anden art, og som kan tænkes at udgøre en hindring for anvendelsen af digital kommunikation.

Udvalget konstaterer, at det er vanskeligt at udtale sig generelt om forståelsen af gældende formkrav om skriftlighed, underskrift mv. I de fleste tilfælde fremgår det således ikke klart af de gældende formkrav i lovgivningen, om de tillader brug af digital kommunikation. Det skyldes, at formkravene er udformet, uden at man har haft muligheden for digital kommunikation for øje, således at det er vanskeligt ved fortolkning at fastslå, hvordan bestemmelsen skal forstås. Denne fortolkningstvivl kan efter udvalgets opfattelse i sig selv udgøre en hindring for anvendelsen af digital kommunikation.

For at sikre, at lovgivningen ikke udgør en hindring for hensigtsmæssig brug af digital kommunikation, er det efter udvalgets opfattelse nødvendigt systematisk at gennemgå lovgivningen for at finde frem til de bestemmelser, som ikke understøtter den ønskede udvikling. I betænkningen konstateres det i den forbindelse, at der findes et meget betydeligt antal formkrav i love, bekendtgørelser mv. En gennemgang af samtlige regler af denne karakter – herunder en revision af de regler om formkrav, som udgør en hindring for en hensigtsmæssig IT-udnyttelse – vil derfor være en omfattende opgave.

Udvalget foreslår derfor i sin delbetænkning, at de enkelte ministerier iværksætter denne gennemgang uden at afvente udvalgets videre overvejelser af de andre spørgsmål, der er omfattet af udvalgskommissoriet.

For så vidt angår de områder, hvor der efter en sådan gennemgang i de enkelte ministerier findes at være behov for ændring af bestående formkrav, har udvalget overvejet, hvilken lovgivningsmodel der bør anvendes. Udvalget konkluderer, at det ikke er hensigtsmæssigt at udforme én eller flere regler, der ændrer alle formkrav i hele lovgivningen eller store dele af lovgivningen uden at afstemme ændringerne med forholdene på de enkelte områder.

På den anførte baggrund anbefaler udvalget, at der indsættes en bestemmelse, f.eks. i forvaltningsloven,

hvorved de enkelte ministre bemyndiges til ved bekendtgørelse at ændre formkrav, der vedrører kommunikation til det offentlige, med henblik på, at det fremover i videre omfang skal være muligt at anvende digital kommunikation ved henvendelse til offentlige myndigheder.

Den delegation af lovgivningskompetence til forvaltningen, som en sådan bestemmelse indebærer, er efter udvalgets opfattelse forsvarlig, da hjemmelsbestemmelsen forudsættes udformet således, at borgerne kan få ret, men ikke pligt til at benytte digital kommunikation. Hertil kommer, at der er tale om en bemyndigelse til at udstede regler, der hovedsagelig er af mere formel, administrativ karakter.

Udvalget har overvejet, om kommunikation fra offentlige myndigheder til virksomheder, borgere mv. også bør være omfattet af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse. Det er imidlertid udvalgets opfattelse, at behovet for at ændre gældende formkrav på dette punkt formentlig ikke er særligt stort, og at retssikkerhedsmæssige hensyn taler for ikke i bekendtgørelsesform at fravige gældende lovregler, der giver borgerne ret til at modtage kommunikation fra det offentlige på en bestemt måde.

Af de samme grunde er det også med hensyn til kommunikation mellem borgere og virksomheder indbyrdes udvalgets opfattelse, at afskaffelsen af unødige hindringer for digital kommunikation bør ske ved særskilte ændringer af lovgivningen på de enkelte områder.

4. Justitsministeriets forslag

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at der bør lovgives med henblik på at kunne afskaffe formkrav, som indebærer en uhensigtsmæssig og utilsigtet barriere for digital kommunikation.

Justitsministeriet kan i den forbindelse tilslutte sig udvalgets overvejelser om, hvilken lovgivningsmodel der bør anvendes. Også efter Justitsministeriets opfattelse taler mest således for, at man vælger den model, som udvalget anbefaler. Det vil sige, at der i forvaltningsloven bør indsættes en bestemmelse, hvorved den enkelte minister bemyndiges til ved bekendtgørelse at ændre formkrav i lovgivningen, der drejer sig om kommunikation til offentlige myndigheder.

I overensstemmelse hermed svarer lovforslaget om indsættelse af en ny bestemmelse i forvaltningsloven med visse sproglige ændringer til det udkast til bestemmelse, som udvalget har foreslået.

Kommunikation mellem borgerne indbyrdes samt kommunikation fra offentlige myndigheder til borgerne er ikke omfattet af lovforslaget. Her vil de nødven-